

TINY DE GROOT
VAN MAERLANT

VAN MAERLANT DEN BOSCH

'WIJ HECHTEN VEEL WAARDE AAN VOORLEVEN EN VOORBEELDGEDRAG'

Van Maerlant in Den Bosch beschouwt de school als mini-maatschappij. Het is een oefenplaats waar leerlingen zich al doende burgerschapsvaardigheden eigen maken. Voorleven en voorbeeldgedrag spelen daarbij een belangrijke rol. "De manier waarop we op school met elkaar omgaan, moet model staan voor de samenleving", aldus locatiedirecteur Tiny de Groot.

We zien deze visie op burgerschap terug in de schoolgids van het Van Maerlant: 'Leerlingen en medewerkers moeten zich verbonden kunnen voelen met de schoolgemeenschap, ze moeten worden gekend en erkend in betekenisvolle en respectvolle onderlinge relaties. Zo maakt burgerschap deel uit van onze school en van ons onderwijs.'

Kennis over de democratische rechtsstaat wordt gestructureerd behandeld in de lessen maatschappijleer, maar burgerschapsthema's, zoals maatschappelijk handelen, omgaan met conflicten en omgaan met verschillen, worden vooral 'onderwezen' in de dagelijkse praktijk van de schoolgemeenschap, in het omgaan met elkaar. "Zulke burgerschapsvaardigheden kun je niet leren uit een boek," vindt De Groot "maar leer je vooral door te dóen, door te oefenen, te ervaren, elkaar tegen te komen en te ontmoeten. We willen dat onze leerlingen goede mensen worden, en daar draagt burgerschapsvorming aan bij."

- 📌 Van Maerlant, Den Bosch
- 👤 700 leerlingen (april 2020)
- 📖 vmbo-kader en mavo

motto:
'Ondernemend Onderwijs'

'Het feit dat de school niet te groot is, draagt bij aan de prettige sfeer.'

www.vanmaerlant.nl

VOORLEVEN

De Groot beschouwt de school als een mini-maatschappij die model staat voor de manier waarop mensen in de samenleving met elkaar om (moeten) gaan. De school hecht in dat verband veel waarde aan 'voorleven.' Het schoolteam laat voorbeeldgedrag zien, zonder dat dit altijd moet worden benoemd of besproken.

Zo geven medewerkers er blijk van dat ze veel vertrouwen hebben in hun leerlingen. Want

vertrouwen speelt een belangrijke rol in de minisamenleving Van Maerlant. De jassen hangen bijvoorbeeld niet in lockers, maar gewoon in de gangen, en leerlingen krijgen veel ruimte om, met ondersteuning van de school, eigen ideeën, plannen, voorstellen, of ‘ondernemingen’ uit te voeren. “Leerlingen vinden het fijn om veel vertrouwen te krijgen”, zegt De Groot. “Maar wie het vertrouwen beschaamt wordt aangepakt. Want, net zoals in de samenleving, word je hier op school als het nodig is aangesproken op je gedrag. Dat gebeurde bijvoorbeeld afgelopen kerst, toen bleek dat bovenbouwleerlingen, die niet op het plein hoeven te blijven, overlast veroorzaakten bij winkels en eettentjes in de buurt. Dan zijn we resoluut: er mag drie weken lang niemand meer de wijk in. Daarna mochten de leerlingen het weer buiten proberen.”

OPEN GESPREK

Naast vertrouwen, zijn openheid en respect belangrijke waarden, die binnen de schoolgemeenschap worden voorgeleefd. Iedereen weet: als we een meningsverschil hebben gaan we hierover open met elkaar in gesprek, we denken niet in categorieën of tegenstellingen en er is geen sprake van wij en zij. Natuurlijk is er wel eens onenigheid, maar in het algemeen valt op dat er in de school een prettige en veilige sfeer heerst.

Volgens De Groot speelt daarbij onder meer een rol dat het gaat om een kleine school met slechts 700 leerlingen. “Dat vrijwel iedereen elkaar kent draagt bij aan de prettige sfeer en goede verhoudingen. Onze vier conciërges hebben bijvoorbeeld al onze leerlingen in beeld; daar werken we bewust aan. Er loopt nooit een onbekende in de school die er niet hoort. Dat versterkt het gevoel van veiligheid binnen de school.”

MONT VENTOUX

Om het maatschappelijk engagement van leerlingen te stimuleren en te voeden, organiseert de school verschillende activiteiten. De activiteiten die succesvol zijn gebleken, staan op een lijst, waaruit de leerjaarvoorzitters kunnen putten bij de samenstelling van het burgerschapsactiviteitenprogramma. “Het is niet zo dat elk jaar alle activiteiten die op de lijst staan worden uitgevoerd”, vertelt De Groot. “We laten dat over aan de leerjaarvoorzitters, die jaarlijks besluiten welke activiteiten zij kiezen. Al slaan we de ‘Dag van Respect’ nooit over, is er steevast aandacht voor het thema ‘pesten’, en besteden we elk jaar aandacht aan verschillende goede doelen.”

Zo fietsen elk jaar zo’n 25 derdejaars leerlingen voor een goed doel naar de top van de Mont Ventoux. Leerlingen die mee willen doen, moeten een motivatie schrijven en deze presenteren. Vier leerlingen organiseren dit evenement als examenopdracht. Daar komt heel wat bij kijken, vertelt De Groot: “Niet alleen de reis er naartoe, de camping en de fysiotherapeut moeten worden geregeld, er moet ook een goed doel worden bepaald en er moeten sponsors worden geworven. Leerlingen moeten met elkaar samenwerken, elkaar steunen en motiveren. De deelnemers moeten er bovendien voor zorgen dat de activiteit kan worden betaald en dat die een bedrag van een paardduizend euro opbrengt voor het goede doel.”

Een ander voorbeeld van een succesvolle activiteit is ‘Citytrainers’, een initiatief van de gemeente Den Bosch. Leerlingen leveren een positieve bijdrage aan de gemeenschap door op vrijwillige basis sportieve activiteiten te organiseren voor scholen, verenigingen, buurtgenoten of jongeren in de wijk. Ze volgen daartoe een training van zeven bijeenkomsten en lopen een praktijkstage. Als de leerlingen dit programma goed hebben

afgesloten, krijgen ze een certificaat dat voor een groot deel is geënt op burgerschapscompetenties, en kunnen ze als Citytrainer aan de slag.

GRAADMETER

De Groot is positief over de wijze waarop de school burgerschapsvorming gestalte geeft. Met name de aandacht voor het omgaan met elkaar, werpt volgens hem vruchten af:

“Veel oud-leerlingen komen spontaan nog eens langs op school, bijvoorbeeld om te vertellen over hun opleiding of om een nieuwe auto te laten zien. Dat is voor ons een graadmeter voor de waarde van ons (burgerschaps) onderwijs. We onderscheiden ons door de relatie. Een collega werd onlangs bijvoorbeeld uitgenodigd voor een bruiloft in Turkije, omdat hij als voormalige mentor van de bruid zo veel voor haar had betekend.”

✓ TIP VOOR COLLEGA'S

Tiny de Groot: “Als er iets speelt, pakken we dat direct op. Zo waren er acht jongens die verschillende stromingen in de Islam aanhingen. Dat gaf frictie in de school. We hebben deze jongens aan een lange tafel gezet en voerden een keer of vijf gesprekken over hun opvattingen en het waarom daarvan. Elke keer dat ze elkaar beter begrepen, moesten ze een plaats opschuiven. Uiteindelijk zaten ze allemaal aan dezelfde kant van de tafel en bleek dat ze minder van elkaar verschilden dan ze dachten. De spanning was uit de lucht.”

✉ t.degroot@vanmaerlant.nl

‘WE WILLEN DAT
ONZE LEERLINGEN
GOEDE MENSEN
WORDEN’